

Prof. dr. Simon Sándor altábornagy,

a *Hadtudomány* szerkesztőbizottságának első elnöke (1929–2001)

Simon Sándor sorsa a második világháború utáni munkásfiatalok részben tipikus, ugyanakkor nagyon is egyedi életútjának történelmi lenyomata.

1929. szeptember 10-én született Vácott. Az a tény, hogy apja gyári munkás volt, meghatározta kezdeti szakmai orientációját: az 1943–1946-os években tanoncként kitanulta a villanszerelői szakmát, majd 1946–1949-ben villanszerelő-segédként dolgozott. Azonban a tehetséges, jó eszű fiatalembert egyre kevésbé elégítette ki ez a tevékenység, többre vágyott.

1949. április 1-jén vonult be sorkatonai szolgálatra a komáromi 1. huszárezredhez. Itt ismerkedett meg a katonaélet sajátos hangulatával, szellemével, amit vonzónak talált. Élt azzal a lehetőséggel, hogy az új, demokratikus magyar honvédséget munkás-paraszt származású tisztikarral töltötték fel. Így, 1949. október 11-én – mint növendék – megkezdte tanulmányait a „Kossuth” Tüzér Tiszti Iskolán, aminek sikeres befejezését követően, 1950. szeptember 24-én alhadnaggyá lépett elő, s osztálytözsparancsnokként kezdte meg tiszti pályáját a kiskunfélegyházi 29. tüzérezrednél. 1951. április 4-én megházasodott.

A jól végzett munka eredményeként, már 1951 szeptemberében vezényelték a Honvéd Akadémia egyéves Magasabbparancsnoki Tanfolyamára, de már, mint hadnagyot. Ennek elvégzését követően, 1952. november 1-jével kinevezték hadműveleti tisztté a Honvédelmi Minisztérium Tüzér Parancsnokságára, és november 7-én előlépett főhadnaggyá. Ugyanitt, 1953. március és 1956 májusa között hadműveleti osztályvezető-helyettesként működött, 1953 novemberétől már századosi állap-
pal. Mivel bizonyította rátermettségét, 1956. május 21-től osztályvezetőként szolgált.

Ebben a beosztásban azonban alig négy hónapot dolgozott, mivel szeptember 26-án kinevezték a 4. Hadsereg tüzértörzs hadműveleti kiképzési osztályvezetőjévé. Itt is csak közel fél évet töltött el, mivel tovább emelkedve a beosztási „létrán”, ugyanezt a beosztást 1957 márciusától már a HM Tüzér Parancsnokságon látta el, április 29-étől őrnagyi rendfokozatban.

1961. augusztus és 1964. október között az 5. Hadsereg tüzértörzsfőnökeként szolgált, 1962. április 4-től alezredesként, miközben sikeresen befejezte – levelező hallgatóként – a Zrínyi Miklós Katonai Akadémiát. E beosztásából vezényelték

10 hónapos továbbképzésre a Szovjetunióba, speciális vezetői tanfolyamra. Ez azonban, csak „ráhangolás” volt, mivel a Zrínyi Akadémia nyelvi előkészítő tanfolyama (1964. október–1965. augusztus) sikeres elvégzését követően az 1965–1967-es években a szovjet Vezérkari Akadémia hallgatója volt.

Hazatérve, 1967. július 31. és 1971. március 15. között a Vezérkar 1. Csoportfőnökség Hadműveleti osztályának volt vezetőhelyettese, majd 1977. január 1-jéig vezetője. Időközben, 1971. április 4-én előlépett ezredessé, elvégzett a Szovjetunióban egy kéthónapos felsőfokú elméleti tanfolyamot, illetve 1975-ben sikeresen megvédte hadtudományi kandidátusi értekezését „A hadműveleti (megszállt) területen várható feladatok és azok előkészítése” címmel.

1977. január 1. és 1982. november 15-e között a kiskunfélegyházi 7. gépkocsizó lövészhadosztály parancsnoki beosztását töltötte be, 1979. szeptember 29-étől vezérőrnagyi rendfokozatban. Katonai és tudományos pályáját mégis a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia akadémia parancsnoki tevékenysége (1982. november 15–1991. május 1.), „A törzsekről, mint a parancsnokok segítőiről és a törzsmunkáról (az ókortól napjainkig és a holnapig)” című hadtudományi doktori értekezésének sikeres megvédése (1987), altábornagyi előléptetése (1987. szeptember 29.), valamint egyetemi tanárrá történt kinevezése (1988. július 1.) koronázta meg.

Az 1990-ben megalakult Magyar Hadtudományi Társaság a következő év elején megalakította leendő folyóiratának a szerkesztőbizottságát, amelynek elnökekül Simon Sándort kérték fel, aki 1991 végéig látta el az elnöki teendőket. Az ő beköszönőjével indult útjára a *Hadtudomány* első száma 1991 őszén.

Simon Sándor katonai szolgálatát 21 kitüntetéssel – köztük 6 külföldi – ismerték el. A tudományos tevékenységét a „Zrínyi gyűű”-vel (1991) és a „Zrínyi Miklós-Díj”-jal (1994) honorálták.

Nyugdíjba vonulása után sem szakadt el az akadémiától, tanított, jegyzeteket írt mindaddig, míg szívűtűtéjének elhűzódása lehetetlenné nem tette az újrabeosztását.

Ez a szikár „katonás” szintézis, amire a hivatalos személyűgi iratokból a visszaemlékező össze tudott állítani.

Simon Sándor azonban nem csak katona, hanem Ember, sőt, tehetséges tájképfestő is volt. Így, talán megbocsátható, ha túl a hivatalos adatokon – stűlszerűen – néhány „ecsetvonással” kiegészítem egyéni emlékeimmel is e portrét.

Simon Sándor hadosztályparancsnok egyben a Bács-Kiskun megyei Hadtudományi Bizottság elnöke is volt, s mint ilyen, 1982 nyarán meghívta az Országos Hadtudományi Választmányt egy kihelyezett ülésre, Kiskunfélegyházára, hogy bemutathassa a megyei szervezet munkáját. Örömmel elfogadtuk, leutaztunk. A Választmány ifjú őrnagy tagjaként, de még inkább, mint a ZMKA Hadművészet története tanszék vezető-helyettese, ámultan hallgattam a hadosztályparancsnok-elnököt, aki nem harcűszűlűtségről, nem hadgyakorlatokról beszűlt, hanem a hadtudományról, s fűként a fű „szűvfájdalmáról”, arról, hogy az ő hűdmezűvászárűhelyi alakulatánál szolgáló egyetemi előfelvétűliseknek milyen gyenge a történelmi ismerete.

Néhány hónappal késűbb, már, mint parancsnokunk ejtett ámulatba bennűnköt, amikor a vezetői értekezletén megláttuk vaskos fűzetét (inkább könyv volt az), hogy hány oldalon, milyen alaposággal, igazi „hadműveletiként” különbűzű szűnnekkel kiemelve, készűlt az értekezletre.

Parancsnokként is nagy lendülettel látott neki a hadtudományi (benne a hadtörténelem-) oktatás színvonalának emeléséhez. Jelentősen növelni szándékozott a hadtörténeti óraszámokat is, de a „szakmaiak” kemény ellenállása miatt kompromisszumra kényszerült.

Már kevesen emlékezhetnek arra, hogy amikor „1 Milliárd Ft-os állami kiemelt nem termelő nagyberuházás”-ként beindult a ZMKA rekonstrukciója – amit alapvetően ő harcolt ki –, s kezdett kirajzolódni a parancsnoki épület „kettős tornya”, a javíthatatlan akadémiai köznyelv azonnal elnevezte „Simon-tornyának.” Nem tudván, ez milyen érzéseket vált ki benne, nem szóltunk róla neki, mígnem, az egyik parancsnoki értekezleten széles mosollyal kérdezte tőlünk: „Tudjátok, hogy Simony-tornyának nevezik az épületet?” Ebben is maradandót alkotott.

Sanyi Bácsi, dr. Simon Sándor, az altábornagy és a professzor emlékét mi, egykori munkatársai és a Magyar Hadtudományi Társaság és folyóirata szerkesztőbizottságának hajdani tagjai így őrizzük.

M. Szabó Miklós